

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Petra Hluštíka v právní věci žalobkyně: **Odborová organizace ochrany práv zaměstnance**, IČ 22770623, se sídlem Družební 1004/4, Kopřivnice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Městského soudu v Praze JUDr. Naděždě Řehákové, JUDr. Ivance Havlíkové a Mgr. Martinu Křížovi,

t a k t o :

Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Naděžda Řeháková, JUDr. Ivanka Havlíková a Mgr. Martin Kříž **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 A 209/2015.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním, které bylo Městskému soudu v Praze doručeno dne 29. 10. 2015, žalobkyně v řízení o žalobě na ochranu před nezákonných zásahem správního orgánu vznesla námitku podjatosti vůči soudcům Městského soudu v Praze JUDr. Naděždě Řehákové, JUDr. Ivance Havlíkové a Mgr. Martinu Křížovi. Z obsahu námítky podjatosti Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobkyně spatřuje pochyby o nepodjatosti uvedených soudců „[...] v kontextu předchozího rozhodování, když senát Městského soudu v Praze rozhodoval o žalobě podané odborovou organizací ochrany práv zaměstnance, IČ 227 70 623 a tuto žalobu odmítl.“

Městský soud v Praze předložil věc v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), k vyřízení námítky podjatosti Nejvyššímu správnímu soudu. Soudci Městského soudu v Praze, jimž byla věc v souladu s rozvrhem práce přidělena, ve vyjádření uvedli, že nemají žádný vztah k předmětu řízení, ani k účastníkům řízení a nejsou jim známy skutečnosti, které by zakládaly pochybnosti o jejich podjatosti.

Podle § 8 odst. 1 věta první a třetí s. ř. s. „[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr ke věci, ke účastníkům nebo ke jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Důvodem ke vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. „[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti,

z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Také podle Ústavního soudu může být vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o nepodjatosti konkrétního soudce; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda s ohledem na okolnosti případu lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o ní je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem o osobě soudce vedou. Platí však, že k vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může v zásadě dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci, nebo schopen, nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Podjatost soudce totiž zcela nepochybně zasahuje do ústavního principu zákonného soudce.

Vždy je totiž nutné pamatovat na to, že statut soudce je vybudován na předpokladu jeho nestrannosti a jako takový tvoří pilíř demokratické společnosti. Proto vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci postupem podle § 8 odst. 1 s. ř. s. lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (blíže k tomu v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupném na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že podle výše citovaného § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu v řízení o projednávané věci nebo v rozhodování o jiných věcech. Žalobkyně však explicitně opřela námitku podjatosti právě o tvrzení, že k uvedeným soudcům nemá důvěru, a to právě kvůli jejich předchozí rozhodovací činnosti. Lze připustit, že kdyby výše uvedení soudci žalobkyni systematicky, úmyslně a zjevně svévolně upírali práva, jednalo by se o důvod k pochybnostem o jejich nepodjatosti. To však není v současnosti posuzovaný případ a žalobkyně to ani netvrdí.

Na základě těchto skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru o nepodjatosti soudců Městského soudu v Praze JUDr. Naděždy Řehákové, JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže, a proto rozhodl, že tito soudci nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 A 209/2015.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2015

JUDr. Jíří Palla
předseda senátu